MIELIPIDE

On selvästi nähtävissä kuinka virkamiesvaltaiseksi yhteiskuntamme on muodostumassa. **ARI ASIKAINEN, KESÄLAHTI**

LUKIJALTA

Maaseudulla sairastaminen kallistuu

Sairausvakuutuslain muuttaminen on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä. Hallitus esittää lain nojalla maksettavien matkakustannusten omavastuun korottamista. Esitys on epätasa-arvoinen eikä sitä voi hyväksyä.

Matkakustannusten omavastuuosuuden korottaminen kohdistuu kipeimmin pitkien etäisyyksien harvaan asutuille seuduille, iäkkäisiin ihmisiin ja nimenomaan sairaalamatkoihin. Toisin sanoen laajoilla maaseutualueilla asuvat sairaat vanhukset, joilla ei ole varaa ostaa itselleen yksityisiä terveydenhuollon palveluita, kärsivät uudistuksesta eniten.

Näyttää siltä, että hallitus teki esityksensä tietoisena sen epäoikeudenmukaisesta kohdistumisesta suomalaisiin. Epäkohdat olivat nimittäin suoraan johdettavissa lain nykytilaa arvioivasta tekstistä hallituksen esityksessä. Hallitus on itse esitykseensä kirjannut, että lähes puolet korvauksista maksetaan taksilla tehdyistä matkoista ja että korvausmenojen kasvaminen johtuu joukkoliikenteen rapautumisesta.

Joukkoliikenteen vähentyminen on seurausta hallituksen omista toimenpiteistä. Hallitus näyttää hyväksyvän sen, että ne suomalaiset, jotka tarvitsevat kipeästi terveydenhuoltopalveluja ja asuvat hankalien tai olemattomien julkisten kulkuyhteyksien äärellä, jätetään oman onnensa nojaan kasvavien kustannusten kanssa. En voi hyväksyä sitä, että eduskunta säätäisi lain, joka asettaa suomalaiset asuinpaikkansa perusteella näin eriarvoiseen asemaan.

Omavastuuosuuden nosto liittyy valtiontalouden säästöihin, joiden nojalla matkakustannusten omavastuuta korotettiin viimeksi vuoden 2013 alusta lukien. Tuo korotus oli viisi euroa 9,25:stä nykyisin voimassaolevaan 14,25 euroon. Nyt esitetyn korotuksen jälkeen omavastuu olisi 16 euroa eli tämä hallitus olisi korottanut omavastuuta jo lähes 73 prosentilla.

Kun arvostelin hallituksen esitystä eduskunnan lähetekeskustelussa, ministeri Räty (kok.) vastasi minulle, ettei esitys ole epätasa-arvoinen, koska vuotuinen matkakatto säilyy hänen mielestään kohtuullisena.

On kuitenkin selvää, että omavastuun korotukset ovat parissa vuodessa korottaneet potilaan maksuosuuden kohtuuttomalle tasolle erityisesti pienituloisten näkökulmasta. Vuotuinen matkakatto voi pahimmillaan jo nyt olla este hoitoon hakeutumiselle.

Kunnille taakkaa lisää se, että eittämättä osa nyt esitetyistä korotuksista päätyy kuntien maksettavaksi toimeentulotukena.

Omavastuuosuuden korottaminen on jälleen yksi tapa vyöryttää valtiontalouden säästöt kuntien maksettavaksi. Vielä ikävämpi hallituksen esityksessä on se, että se murentaa maaseutukuntien sairaiden asukkaiden mahdollisuudet hyvinvointiyhteiskunnan palveluihin.

Toivottavasti kokoomus ja SDP ymmärtävät muuttaa epäoikeudenmukaisen esityksensä sen eduskuntakäsittelyssä!

Elsi Katainen
kansanedustaja (kesk.)
Pielavesi

Energiapuu

Miksi polttaa muuta kuin viljaa, sehän on keinoteltu taas alehintaan. Tulisipa maailman laajuinen kato, saisi ruuan tuottajakin hieman arvoa.
Tolkkua

Pöllit leivinuunipuiksi. Kiintokuutio puuta vastaa 200 litraa polttoöljyä, maksaako selluntekijä 200 euroa kuutiosta kuitua? **Risukot selluksi**

Tuet

Seppo S. (MT 7.11.). Tuet eivät ole viljelijän palkkaa, vaan kompensaatio alhaisista tuottajahinnoista, sekä keino pitää kuluttajahinnat alhaisina.
Aktiiviviljelijä

Kyllä pellon omistajalla on valta vaihtaa vuokraviljelijää, mutta tukioikeudet kuuluvat aktiiviviljelijälle. Heillä pitää olla myös omistusoikeus tukiin.
Ei nimimerkkiä

Jos jouluun mennessä ei ole tietoa tukien maksupäivistä siirryn näennäisviljelyyn. En uskalla tilata esimerkiksi lannoitteita. **Aika ja raha**

Työttömyys

Työttömyyskorvaukset tulevat, kun ei koskaan edes tarjota työtä. Korvaus menetetään usein virkailijoitten möhlinnän vuoksi. **Teenkö väitöksen?**

Hyvä, että on havaittu työttömyyden olevan monessa tapauksessa työn vieroksumista. Ei tarvitse, kun rahaa saa liian helpolla muutenkin. Asia olisi pitänyt korjata jo 20 vuotta sitten. **Ei nimimerkkiä**

Nuorisotyöttömyydestä puhutaan ja rahaa käytetään paljon. Kesällä tarjosimme moneen paikkaan ilmoitusta, kukaan ei vaivautunut. **Se työttömyydestä**

Tuottajahinta

Onko Arlan tavoitteena laskea maidon tuottajahintaa alas? Siihen nykyiset jatkuvat korvausvaatimukset Valiolta johtaa. Mitä Valio edellä sitä Arla perässä. **Ei nimimerkkiä**

Arla jätti yrittää nujertaa pienen Valion kilpailuviraston avulla. Hävettää olla Arlan tuottaja. **Jotakin rajaa**

Palautetta

Vierasyliö (MT 7.11) annettava Ville Niinistön ja Satu Hassin käteen ja molemmat suljettuun huoneeseen. Huoneesta pois vasta kun osaavat sen ulkoa.
Asiaa

Heikki Peltola kirjoittaa asiaa (MT 10.11.). Sen tiimoilta herää kysymys, että kumpi on parempi, byrokraatit vai maanviljelijät? Lopetetaan maanviljelys. Niin jäävät byrokraatit. **KM**

Sokeri

Nyt sokeritehdas tarvitsee innokkaita sokerijuurikkaan viljelijöitä, että se voi laskea hinnan. **Ei nimimerkkiä**

Siemen

Kun kauppa neuvoo nyt hankkimaan kylvösiemenen ajoissa, käykö maksu välineeksi oravan nahat vai vanhat vaatteet?
Ei nimimerkkiä

PEKKA FALI

”Nyt jos koskaan tarvitaan malttia pitää pystyssä jo nyt kovissa liemissä keitetty Talvivaara”, Paavo Kajander kirjoittaa.

Suhdanteet kuuluvat kaivostoimintaan

Kaivostoiminta on laajimmin maailmalle levinneitä toimintoja, jonka tuotoksista jalostetaan mitä moninaisempia tuotteita ja joista maailman talous on erityisen riippuvainen. Venäjällä arvellaan olevan maailman suurimmat varannot, joista tärkeimmät ovat nikkeli, kupari ja platina, jonka osuus koko maailman platinan tuotannosta on 40 prosenttia. Meitä suomalaisia kiinnostaa erityisesti nikkelin tuotanto, onhan se yksi Talvivaaraan kaivostoiminnan kulmakiviä.

Norilsk Nickel, jolla on myös tuotantoa Suomessa Harjavallassa on kansainvälisestikin merkittävimpiä alan yrityksiä. Venäläiseksi yritykseksi se on luonteeltaan hyvin kansainvälinen, josta kertoo sekin, että sen kaupallisten toimintojen valvonta ja riskianalyysien teko on uskottu Brady plc:lle, joka on Euroopan merkittävin konsulttiyhtiö kaivostoimintoihin, energia-alaan ja kierrätykseen liittyvissä liiketoiminnoissa.

Riskialttius, pitkäjänteisyys ja mittavat investoinnit ovatkin niitä ominaisuuksia, jotka liittyvät globaaliin kaivostoimintaan. Kaivostoiminta vaatii valtavia pääomia, kehittynyttä teknologiaa ja jalostusmenetelmiä. Kaiken lisäksi uudet ympäristönormitukset lisäävät alan toimijoiden kustannuksia erityisesti Euroopassa.

Teollisuuden suhdanteista riippuen mineraalien hintakehitys voi olla hyvinkin ailahtelevaa, jonka vaikutukset näkyvät kaivosten toiminnassa ja kannattavuudessa. Niinpä alan suurimmilla yhtiöillä tuleekin olla huomattavat muskelit pitkäjänteisen toiminnan ylläpitämiseksi. Alan sijoittajat tietävät kuitenkin, että pitkällä aikavälillä malmivaroihin sijoittaneet rikastuvat vääjäämättä.

Vaikka Venäjällä onkin mittavat malmivarannot asiantuntijat arvioivat kaivostoiminnan painopisteen siirtyvän Latinalaiseen Amerikkaan ja Kaakkois-Aasiaan mukaan luettuna Kiinan. Osoituksena tästä brasilialainen kaivosjätti Vale on ohittamassa Norilsk Nickelin nikkelin tuotannossa. Sen tämän vuoden tuotanto on 259 000 tonnia, kun se vastaavasti Norilsk Nickelillä on 230 000 tonnia.

Meidän kotoinen Talvivaaramme osoittautuukin hyvin normaaliksi ja tyypilliseksi kaivostoiminnaksi, jolla on samanlaiset lainalaisuudet kuin muillakin. Voidakseen kilpailla sen tulee olla riittävän suuri, tuotannon pitää perustua viimeisimpään teknologiaan ja malmivarojen pitää olla riittävät ja monipuoliset. Suurimmat pääomapanostukset tarvitaan toiminnan käynnistysvaiheessa, kun taas tulot alkavat kertyä vasta vuosien kuluttua toiminnan vakiintuessa ja nikkelin maailman markkinahintojen kohotessa. Tässä suhteessa ennusmerkit ovat hyvät. Deutsche Bankin asiantuntijoiden arvioiden mukaan nikkelin hinnan arvioidaan nousevan nykyisestä 15 145 dollarihinnasta 27 000 dollariin vuoteen 2017 mennessä.

Nyt jos koskaan tarvitaan malttia pitää pystyssä jo nyt kovissa liemissä keitetty Talvivaara. Ennustukseni kuitenkin on, että ostajaksi tulee kansainvälinen markkinoiden valtapelin hallitseva yhtiö, joka ei tyydy vain kaivostoiminnan omistajaksi vaan ostaa samassa rytäkässä myös emon, pörssiyhtiö Talvivaaran, kunhan ensin ympäristöasiat laitetaan kuntoon meidän veronmaksajien varoista. Lisäksi kaikki merkit viittaavat siihen, että uusi omistaja tulee ekvaattorin pohjoispuolelta.

Paavo Kajander
Pori

Lainlaatija unohti kotitarvekalastajat

Kalastusoikeus on ikiaikaisesti kuulunut Suomessa vesialueen omistajalle. Niinhän se on kirjattu myös hallituksen esitykseen uudeksi kalastuslaiksi sen viidennessä pylässä, kuitenkin maininnalla, jollei jäljempänä tässä laissa muuta säädetä. Ja totta tosiaan säädetään toisin.

Lakiesityksen 49 pykälässä alkaa sosialisointi purra toden teolla.

Pykälässä mainitaan, että ainoastaan kaupallisilla kalastajilla on oikeus käyttää kaupalliseen kalastukseen tarkoitettuja pyydyksiä, joita ovat mm. verkot, joiden yhteenlaskettu pituus on pyynti- tai venekuntaa kohden enemmän kuin 240 metriä. Aikaisemmin käsitteenä on ollut kalastaja. Nyt kekseliäät virkamiehet ovat löytäneet termit pyynti- ja venekunta.

Lisäksi paunetti eli isorysä sallitaan ainoastaan kaupallisille kalastajille.

Kotitarvekalastus on pienentynyt murto-osaan siitä, mitä se oli noin 40 vuotta sitten. Omassa kalaveden osakaskunnassamme olen toiminut sihteerinä ja seurannut kalastuksen kehitystä.

Osakaskuntamme pintaala on lähes 8 000 hehtaaria, joka käsittää vesialuetta Puruvedestä ja Karjalan Pyhäjärvestä. Alueelle on 1970-luvulla parhaillaan myyty lähes 5 000 pyydysyksikköä, nykyisellään noin 2 000 pyydysyksikköä. Tämä muutos kertonee osaltaan siitä, miten kalastajien määrä on vähenemässä.

Ammattikalastus on kannattamattomana lähes lopussa. Pyydysyksiköitä on myönnetty niin ammatti- kuin kotitarvekalastajille, kunhan vaan olisi ottajia.

Nyt lakiesitys lähtee siitä, että rekisteröitymällä kaupalliseksi kalastajaksi olisi mahdollista lunastaa enemmän pyydysyksiköitä. Absurdi ajatus.

Esimerkiksi porukka, anteeksi venekunta, jossa olisi kolme jäsentä, pyytäisi syksyisin 20 verkolla särkeä hoitokalastustuksena. Tarkoitus olisi purkittaa kalat omaan ja perheiden käyttöön. Tämmöinen verkkomäärä edellyttäisi rekisteröitymistä kaupalliseksi kalastajaksi.

Entäpä, jos sama porukka pyytäisi talkoilla vaikkapa muikkuja kyläkunnan yhteiseen rantakalaan.

Itselläni on maatilamatkailua ja olen kalastanut ajoittain noin 20 verkolla – muikkuverkkoja ja harvoja verkkoja – ja tarjonnut elämyksiä ulkomaalaisille matkailijoille, jotka ovat vuosi toisensa jälkeen tyytyväisinä palanneet nauttimaan suomalaisen luonnon antimista. Kalastusretket ovat sisältyneet vuokran hintaan, yhtään kalaa ei ole hinnoiteltu, kyse ei siis ole ollut kaupallisesta kalastuksesta.

Lainlaatija on ilmeisesti viitannut kintaalla osakaskuntien lausunnoille, jotka koskivat alkuperäistä lakiesitystä.

On selvästi nähtävissä kuinka virkamiesvaltaiseksi yhteiskuntamme on muodostumassa. Virkamieskunta ilmeisesti ajattelee, että kaikki kalastukseen liittyvä tieto ja taito on elykeskuksissa, ettei-vät osakaskunnat ymmärrä järjestää kalastusta alueellaan kestävän kehityksen mukaisesti.

Ari Asikainen
Kesälahti

Missä ovat kotikuuset 1967?

Environment Online – Eno on kestävän kehityksen verkkokoulu, joka toimii tuhansilla kouluilla 150 maassa.

Verkkokoulu käynnistyi 14 vuotta sitten ja sen näkyvimpänä toimintona on puiden istuttaminen.

Puita on istutettu 157 maassa, kaikkiaan 17 miljoonaa ja tavoitteena 100 miljoonaa puuta 2017. Tämä lupaus nostettiin esimerkkinä yhteenvedossa Rion kestävän kehityksen kokouksessa 2012, yli 700 sitoumuksen joukosta.

Eno-verkkokoulun tuki ry perustettiin 2009 tukemaan suomalaisten ja kehittyvien maiden koulujen yhteistyötä. Se toimii pitkälti vapaaehtoisvoimin. Toimintaa tukevat Joensuun kaupunki, ministeriöt sekä muutamat yritykset. Kansallisen neuvottelukunnan puheenjohtaja on europarlamentaarikko Sirpa Pietikäinen.

Rion lupaus tehtiin myös sinivalkoisin ajatuksin, sillä Suomi täyttää 100 vuotta 2017.

Eno-verkkokoulun tavoite on, että kaikki Suomen koululaiset istuttavat kuusia juhlavuonna, 22. toukokuuta 2017, ajatuksena hyödyntää siemeniä sekä Kaivopuiston itsenäisyyden kuusesta että niiden 50 vuotta sitten istutettujen niin sanottujen kotikuusien siemeniä, joiden siemenet oli otettu Kaivopuiston itsenäisyyden kuusen kävyistä.

Suomen täyttäessä 50 vuotta SOK myi kymmeniä tuhansia kuusentaimia laattoineen itsenäisyyden kunniaksi, ja jotkut osuuskaupat lahjoittivat näitä kuusia oman alueensa kouluille.

Tapahtuma oli aikoinaan merkittävä, muttei kuitenkaan käsittänyt kaikkia Suomen kouluja. Kuusentaimen viereen laitetussa kuparilaatassa oli teksti: ”Kotikuusi istutettu vuonna 1967, jolloin Suomi oli ollut 50 vuotta itsenäisenä valtakuntana”.

Mitä näille kotikuusille kuuluu?

Haluamme kartoittaa näiden kotikuusien tarinoita. Niitä voi lähettää sähköpostilla kotikuusi@enoprogramme.org tai FB-sivulla Kotikuusi vuodelta 1967, https://www.facebook.com/kotikuusi1967.

Mika Vanhanen
Joensuu

VIERASKOLUMNI

Maailman paras koulu ei synny säästämällä

Vierailin viime maanantaina omassa vanhassa alakoulussani Kaarinan Hovirinnassa.

Oli hienoa nähdä tuttuja opettajia ja paikkoja, mutta myös paljon uutta.

Kouluissamme on paljon muuttunut, kuten maailmassa ympärillämmekin. Silti politiikassa koulutuksen merkitystä ei riittävästi arvosteta. Vihreät haluaa tehdä Suomen kouluista maailman parhaita: moderneja, tasa-arvoisia ja kivoja.

Koulutus on juuri niin hyvää millaiseksi sitä kehitämme. Avaimina on uskallus uudistaa tulevaisuuden tarpeisiin ja sitoutuminen riittäviin resursseihin.

Maailman paras koulu ei synny säästämällä. Viime vuosina koulutukseen kohdistuneita leikkauksia on tehty yli miljardin euron edestä. Vuositasolla suuruusluokka lasketaan sadoissa miljoonissa. Valtion on ohjattava jatkossa kaikki koulujen rakenteellisten uudistusten säästöt itse koulujen kehittämiseen. Säästölinjan aika on ohi.

Nykyaikana monet lapset käyttävät kotonaan jo taaperoiästä kosketusnäyttöjä ja oppivat pelaamalla pelejä. Koulujen on pysyttävä muutoksessa mukana.

Oppimisteknologiaa tulee hyödyntää opetuksessa niin, että se mahdollistaa oppilaille entistä yksilöllisemmät ja hauskemmat oppimisen tavat. Tabletti kaikille oppilaille kaventaisi myös perheiden taustasta tulevia oppimiseroja.

Suomalaisten nuorten hyvinvointi, osallisuus ja viihtyvyys kouluissa ei ole yhtä korkealla tasolla kuin oppimistulokset. Omaan yhteisöön pitää voida vaikuttaa. Uudet oppimisen tavat, lasten osallisuus päätöksiin ja kiusaamisen kitkeminen luovat kaikki hyvinvointia ja oppimista tukevaa kivaa kouluympäristöä.

Koulujen eriarvoistumiseen on puututtava ja erityistarpeisiin on taattava riittävä erillisrahoitus.

Myös tasa-arvoa voi edistää ja eriarvoisuutta purkaa.

Maailman paras koulu näkee lapset yksilöinä, ei ensisijaisesti tyttöinä tai poikina.

Sukupuolijakoa on purettava opetuksesta siellä missä sitä vielä esiintyy.

Siellä missä tyttöjen ja poikien liikuntatunteja on yhdistetty, on liikunnan ilo ja eri lajien kokeilua koululiikunnassa lisääntynyt.

Peruskoulu on suomalainen menestystarina.

Haluan että tasa-arvoinen, moderni ja kiva peruskoulu luo jatkossakin pohjaa suomalaiselle sivistykselle, ihmisten osallisuudelle ja taloudelliselle hyvinvoinnille.

VILLE NIINISTÖ on kansanedustaja ja vihreiden puheenjohtaja.

ville.niinisto@eduskunta.fi

VERKOSSA SANOTTUA

Tapaamme myös täällä facebook

11 926 TYKKÄÄ
www.maaseuduntulevaisuus.fi

Yrittäjyys voi rankaista osattomia

MT:n verkkosivuilla viikon luetuin uutinen kertoi yrittämisen ja sosiaaliturvan yhteensovittamisen ongelmista. MTK:n päälakimies **Risto Airikkala** kertoi jutussa, että työttömyysturvan voi menettää yrittäjä, jolla on Y-tunnus tai Myel-vakuutus. Yrityksen olemassaolo voi vaikuttaa myös perheenjäsenten etuuksiin.

Uutinen sai aikaan vilkkaan keskustelun. Moni halusi täsmentää juttua yksityiskohtaisella tiedolla, missä tapauksessa yrittäjä saa työttömyyskorvausta ja milloin ei.

Moni myös kertoi omakohtaisia tarinoita. Yrittäjän on osoitettava yritystoiminnan loppuminen viranomaisille saadakseen korvauksia, eikä se ole aivan mutkatonta.

Työttömyysturvaa vaille jääminen voi tulla ikävänä yllätyksenä esimerkiksi sivutoimiselle maanviljelijälle ja hänen perheelleen.

Nimimerkki sivutoiminen viljelijä miettii, olisiko tilanpito viisainta lopettaa.

”Isän tai äidin tyhmyys (kun on jatkanut pientilan pitoa leipätyön ohessa) kostetaan jälkipolville. Erityisenä ongelmana koen asian kohdallani näinä ankeina aikoina, kun ei tiedä mikä päivä palkkatyöstä tulee potkut ja pienen viljatilan tulot eivät elätä edes minua. Täytynee lopettaa koko homma, kun näin rangaistaan myös osattomia.”

Teppo Vanamo pitää ongelmana sääntöjen tiukkaa tulkintaa.

”Tässä on taas kysymys siitä, että viranhaltija tekee lakiin perustumattomia ratkaisuja. Kehotan kaikkia suomalaisia siirtämään yritystoiminnan Viroon, koska Suomen ihmisoikeuksien vastaista virkamiesten mielivaltaa ei saada nurin näköjään millään.”

> »Mitään säästöä ei synny pikkukoulun lakkauttamisesta, jos vaihtoehto on oppilaiden rahtaaminen takseilla.«
> **ESKO HEIKKILÄ**

”Mitään säästöä ei synny pikkukoulun lakkauttamisesta, jos vaihtoehto on oppilaiden rahtaaminen takseilla kymmenien kilometrien päähän aamuin illoin. Sen lisäksi, että se tulee kalliiksi, on se myös tarpeeton rasite koululaisille, joille odottelemisineen kertyy lisäpituutta koulupäivään vaikkapa tunnista kahteen.

Lisäksi isojen koulujen ongelmat ovat hyvin tiedossa ainakin opettajien keskuudessa. Valtavat luokkakoot estävät kunnollisen opetuksen, on järjestyshäiriöitä, kiusaamista jne. Epäilemättä näitä esiintyy pienemmissä kyläkouluissakin, mutta ilmiöihin on helpompi puuttua, kun luokkakoot ovat pienemmät ja opettaja tuntee oppilaansa.”

Kouluja sulkemalla ei säästä

Sunnuntaina 9.11. MT julkaisi verkossa uutisen kyläkoulujen kohtalosta Vihdissä. Kunnan aikeet sulkea kouluja saivat aikaan niitä puolustavan kansanliikkeen.

Esko Heikkilän mielestä pienten koulujen sulkemisen tuoma säästö on näennäistä.

Naapuriapu voimissaan

Heikki Luokkanen kirjoitti 3.11. Röpötööri-blogissaan naapuriavusta. Blogisti pelasti tuttavansa kanssa toisaalla asuvan mökkinaapurin veneen. Siihen oli jäänyt tappi kiinni, minkä seurauksena paatti oli täyttynyt vedellä ja jäätynyt.

”Kyllä se on mukava lukea, että vielä naapuriapu toimii... tai meniköhän tuo ritarillisuuden nimiin, kun rouvashenkilö pulasta pelastettiin.

Tahtoo vain nykysellään olla täällä maallakin sitä, että ennen kuin vaivaudutaan itse tilannetta miettimään, soitetaan paikalle palokunta, poliisi ja muita viranomaisia. Tuota naapuriapua tulisi kyllä herätellä henkiin ihan oikeasti”, kommentoi nimimerkki Akanrutale.

HENRIK SCHÄFER